

Povejte svojo podnebno zgodbo

Ljudje po vsej Evropi na različne načine občutimo posledice podnebnih sprememb. Nekateri jih opažajo v svojem domačem okolju, drugi se srečujejo z vse pogostejšimi in izrazitejšimi vremenskimi pojavi, na primer z vse bolj vročimi poletji. Kljub temu veliko izkušenj in zgodb ostaja neizrečenih. Prav zato jih želimo zbrati.

Knjiga podnebnih zgodb je mednarodna zbirka resničnih zgodb in glasov iz Hrvaške, Francije, Nemčije in Slovenije. Nastala je v okviru evropskega projekta 3H Razmišljam, čutim, delam – za okoljsko zagovorništvo (angleško: 3H Head–Heart–Hands), sofinanciranega iz programa Erasmus+, ki s pripovedovanjem zgodb približuje podnebne spremembe človekovim izkušnjam. Namesto da bi jih doživljali le skozi številke in statistiko, jih lahko spoznamo skozi resnične zgodbe ljudi.

Iščemo najrazličnejše zgodbe; o trenutkih, ko vas je prevzela lepota narave, ko ste opazili spremembe, ali ugotovili, da nekaj pogrešate, o trenutkih, v katerih ste bili primorani ukrepati ali ko ste začutili upanje. Ni potrebno, da je vaša zgodba dramatična. Prav tako ne potrebuje srečnega konca. Pomembno je le, da je iskrena.

Ta priročnik vas bo vodil skozi celoten proces, od snovanja vaše zgodbe do njenega zapisa. Čas, ki ga boste za to potrebovali, je odvisen od vas. Celoten proces naj bi trajal približno 30 do 45 minut.

1. Kaj je pripovedovanje zgodb in zakaj je pomembno?

Ljudje si zgodbe pripovedujemo že tisočletja. Dolgo preden so obstajale knjige, znanost ali internet, so bile zgodbe način, kako so skupnosti prenašale znanje, se opozarjale na nevarnost in osmišljale spreminjajoči se svet. To ni naključje. Zgodbe nas pritegnejo. Začutimo jih. Ko poslušamo prepričljivo pripoved, se v nas prebudi nekaj posebnega: nismo le pasivni poslušalci, zgodbo resnično doživljamo. Čutimo, kar čuti protagonist. Ko je v težavah, smo zaskrbljeni. Oddahnemo si, ko najde pot naprej.

Prav zaradi tega je pripovedovanje zgodb eno najmočnejših komunikacijskih orodij in ga zato uporabljamo tudi v tem projektu.

O podnebnih spremembah se pogosto razpravlja z uporabo statistik, navajanjem ciljev in krizno obarvanega jezika. Čeprav so ti pogovori pomembni, lahko ustvarijo tudi distanco, obrambno držo ali občutek preobremenjenosti. **Osebnе zgodbe nam pomagajo k pogovoru pristopiti drugače.** Ko nekdo pripoveduje, kako so zime njegovega otroštva skorajda izginile ali kako se je reka za njegovo hišo zmanjšala na komaj opazen potoček, podnebne spremembe nenadoma postanejo nekaj resničnega in oprijemljivega. Osebnе zgodbe povežejo globalno z osebnim, abstraktno z vsakdanjim življenjem ter znanje, ki ga imamo, z občutki, ki jih nosimo v sebi.

Zakaj v tem projektu zbiramo zgodbe?

Vaša osebna izkušnja je dragocena. Je pričevanje o času, v katerem živimo, je del naše skupne zgodovine in lahko spodbudi tudi druge, da razmislijo o podnebnih spremembah, spregovorijo o njih in iščejo rešitve. Zgodbe, zbrane v okviru tega projekta, bodo postale del Knjige podnebnih zgodb, mednarodne zbirke resničnih zgodb in glasov ljudi iz različnih delov Evrope. Zgodbe se lahko uporabi na delavnicah, razstavah, v radijskih oddajah, saj naj bi spodbujale k razmišljanju, pogovoru in ukrepanju na področju podnebnih sprememb.

Povejte svojo podnebno zgodbo

2. Katere vrste zgodb poznamo?

Ni vsaka zgodba enaka in ni enega samega pravega načina, kako pripovedovati svojo. Zgodbe o podnebjju niso le o dramatičnih poplavih ali evakuacijah zaradi požarov; pogosto jih najdemo v tihih, vsakdanjih trenutkih, ki so ostali v vas, četudi niste vedeli, zakaj. Vaša zgodba je lahko vaša lastna izkušnja ali nekaj, čemur ste bili priča v življenju nekoga drugega, ali celo izmišljena pripoved, navdihnena z resničnimi občutki in opažanji. Tukaj so štiri vrste zgodb, ki so še posebej primerne za pripovedovanje podnebnih zgodb. Preberite in preverite, katera se vam zdi najbližja vaši lastni izkušnji:

PRIČEVALEC

Fokus: Spremembe skozi čas

Živite že dovolj dolgo, da opazite razliko. Spominjate se, kako je bilo včasih, močnega sneženja preteklih zim, obilja gob na gozdnih tleh, reke, v kateri so plavali tvoji otroci. Ste živ dokument okoljskih sprememb in vaš spomin je nenadomestljiv.

To bi lahko bila zgodba o:

- Trenutku, ko vas je prevzela lepota ali čudežnost narave.
- Nečem v naravnem okolju, kar vam vzbudi spomine iz otroštva.
- Spremembah letnih časov, pokrajin ali biotske raznovrstnosti, ki ste jih opazili skozi čas.
- Dogodkih, ko so vremenske razmere močno vplivale na vaše vsakdanje življenje.

REŠEVALEC PROBLEMOV

Fokus: Akcija in ustvarjalnost

Soočili ste se z novimi razmerami, ki jih je prineslo spreminjajoče se podnebje, in našli ste način, kako se nanj odzvati. Vaša zgodba ne govori le o problemu, temveč o iznajdljivosti in odločnosti, potrebni za prilagoditev. Zgodbe o reševanju problemov so navdihujoče, ker kažejo, da se lahko navadni ljudje smiselno odzovejo, tudi ko se zdi celotna slika zaskrbljujoča.

To bi lahko bila zgodba o:

- Vaši prilagoditvi podnebnim spremembam v vašem vsakdanjem življenju?
- Okolju prijazni navadi, ki ste jo sprejeli in kaj jo je vzpodbudilo.
- Nečem, kar ste spremenili v svojih rutinah, in trenutku, ki je povzročil spremembo.
- Rešitvi, ki ste jo videli pri nekom drugem in vas je navdihnila.

PRELOMNA TOČKA

Fokus: Trenutek spoznanja

Spomnite se določenega trenutka, morda nenadni ekstremni vremenski dogodek, pogovor z vnukom, sprehod skozi umirajoči gozd, ko vas je resničnost podnebnih sprememb osebno »zadela«, vam prišla do živega. Pred tem trenutkom ste se morda pri sebi zavedali problema, a takrat se je nekaj premaknilo.

To bi lahko bila zgodba o:

- Trenutku, ko ste začutili, da so podnebne spremembe resnične in se tičejo tudi vas.
- Pogovoru ali srečanju, ki je spremenilo vašo perspektivo.
- Nečem, kar ste prej počeli redno, a zdaj menite, da je potratno ali škodljivo.
- Kraju, ki ga imate radi in je videti ali se zdi drugačen kot nekoč.

Povejte svojo podnebno zgodbo

VIZIONAR

Fokus: Predstavljamo si boljšo prihodnost

Nekatere podnebne zgodbe se ozirajo nazaj, druge gledajo naprej. Vizionarska zgodba predstavlja, kakšna bi lahko bila bolj trajnostna, povezana ali odporna prihodnost – v vašem domu, vaši skupnosti ali vašem odnosu do narave. Lahko je realistična ali poetična, utemeljena s podatki ali domišljajska.

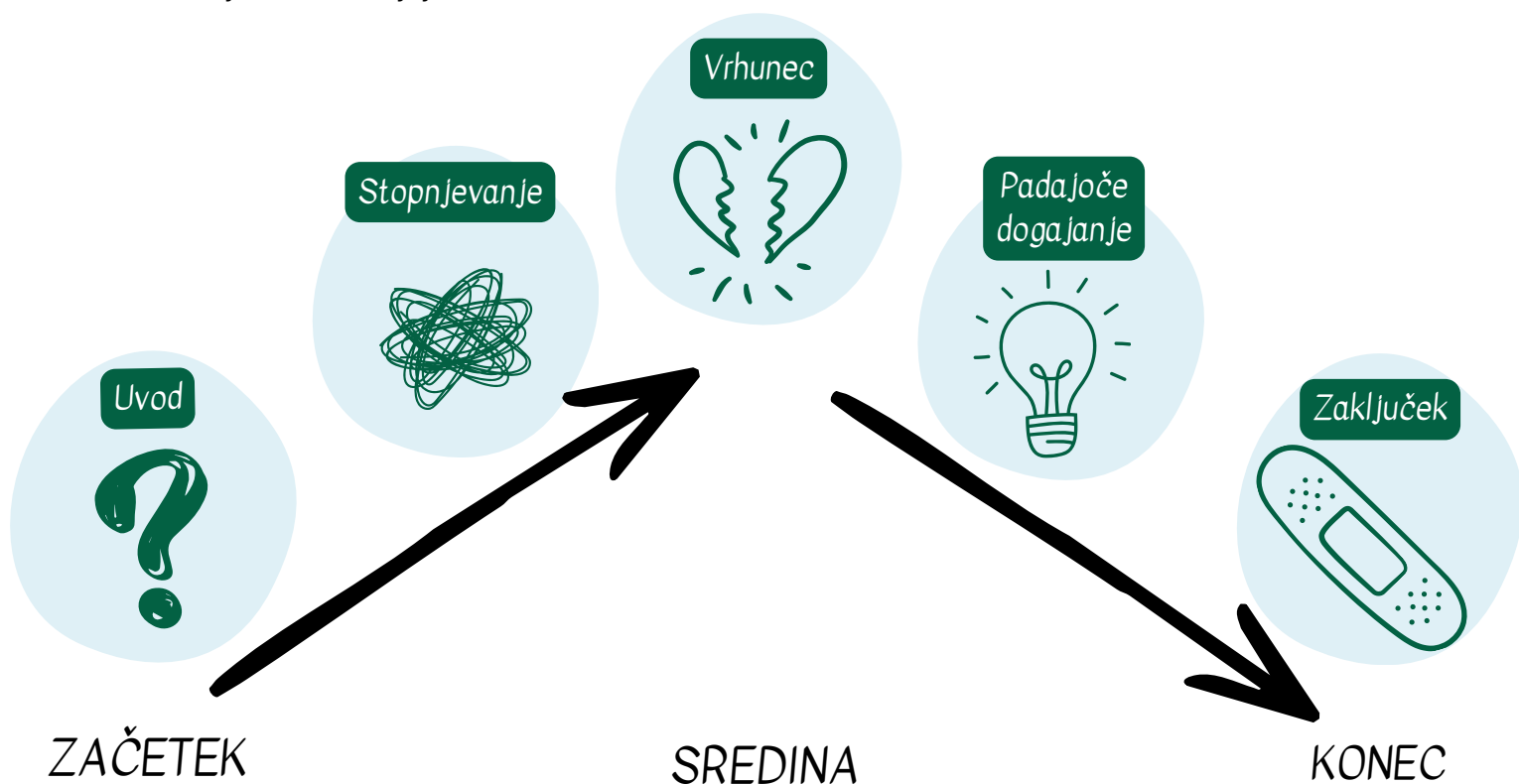
To bi lahko bila zgodba o:

- Prihodnosti, ki si jo predstavljate oz. si jo želite, in kakšno bo takrat vsakdanje življenje.
- Izmišljenemu liku v svetu, ki je našel pot naprej.
- Sanjah, viziji, podobi obnovljene narave.
- Obetavni skupnosti, pobudi ali načinu življenja, ki vam daje upanje.

3. Kakšna je dobra zgodba?

Vsaka prepričljiva zgodba sledi naravnemu loku, ki gradi napetost, doseže čustveni vrhunec in nato poslušalca nežno spusti nazaj na trdna tla.

Razumevanje tega vzorca vam lahko pomaga, da svojo podnebno zgodbo poveste jasneje in učinkoviteje. Predstavljajte si to takole:

Naj vas popeljemo skozi vsako fazo. V 6. poglavju predstavljamo dva primera, česa ne priporočamo in kaj deluje. Glavna junakinja teh zgodb je ženska po imenu Janja. Nanjo se sklicujemo na naslednjih straneh, za lažjo predstavo o tem, kako ustvariti zgodbo in, kako bi lahko izgledali njeni različni deli.

Povejte svojo podnebno zgodbo

1. faza Uvod: priprava prizora

Vsaka zgodba se začne z vzpostavitvijo prizora oz. predstavitvijo »sveta« protagonistov. Predstavite sebe in vaš svet ali vašega protagonista in njegov svet. Kje ste? Kako je videti vaše vsakdanje življenje? To je "prej". Bolj ko ste v tej fazi natančni in konkretni, bolj pozorno vam bo bralec sledil.

Kaj vključiti: vaše ime (ali ime protagonista), kraj bivanja, kratek vpogled v vaše vsakdanje življenje IN/ALI vaš odnos do narave in letnih časov. Ozadje, pomembno za zgodbo, ki jo pripovedujete.

Čemu se je treba izogibati: Ne začnite takoj s problemom. Najprej nam povejte kaj o vas.

V Janjini zgodbi:

Stara je 71 let, živi v Spodnji Šiški in že štirideset let skrbi za isti vrt.

2. faza Stopnjevanje: Napetost se stopnjuje

Nekaj se spremeni, na hitro ali postopoma (lahko pozitivno ali negativno). Pojavijo se težave, ki sčasoma naraščajo ali pa se začne dogajati nekaj nepričakovanega ali vznemirljivega. Morda nekaj preberete ali nekoga srečate, ali se vam zgodi nekaj, kar bo na vas pustilo vtis. Napetost se stopnjuje.

Kaj vključiti: posebno opažanje ali sprememba, ki vam je prišla do živega.

Česa se je treba izogibati: Ne zaključujte prehitro. Dajte zgodbi čas, da se razvije in da se napetost stopnjuje.

V Janjini zgodbi:

Sliva cveti že konec februarja. Sicer lepo, a prezgodaj.

3. faza Vrhunec: Trenutek, ko se nekaj premakne

To je čustveni vrhunec vaše zgodbe. Zgodi se nekaj, česar se ne da izbrisati, ignorirati ali spregledati. Če pišete zgodbo o »reševanju problemov«, opišite »trenutek prebliska« ali prelomnico, zaradi katere ste si rekli: »To moram takoj spremeniti!« Kaj se je zgodilo, da tega niste mogli več mirno gledati? Ni nujno, da je to nekaj dramatičnega; pomembno je, da se je v vas nekaj premaknilo, da ste nekaj začutili.

Kaj vključiti: Čustveno najpomembnejši trenutek vaše izkušnje, v vseh čustvenih podrobnostih.

Čemu se je treba izogibati: Ne le omeniti ta trenutek ali povedati kako žalostni ste bili takrat; bolje bo, če npr. opišite cvetove, ki jih je ubila zmrzal.

V Janjini zgodbi:

Tiho hodi po vrtu. Vsak cvet je mrtev. "Morda bi to druge pustilo ravnodušne, a mene je globoko pretreslo."

Povejte svojo podnebno zgodbo

Faza 4 Padajoče dejanje: Notranji odziv

Po vrhuncu se vi (ali glavni lik) odzovete. Morda sprejmete odločitev. Če pišete zgodbo o »reševanju problemov«, lahko pišete o tem, s katerimi notranjimi ali zunanjimi ovirami ste se soočili pri prilagajanju, ali je bilo težko opustiti stare navade. Ali ste se morda soočili s skepticizmom drugih, ko ste poskušali uresničiti svojo rešitev? Pri drugih vrstah zgodb ni nujno, da gre za dejanje. Morda se le nekaj premakne v vas, zgodi se čustvena obdelava, žalost, jeza, postavite si vprašanja, na katera nimate odgovorov, morda tudi navdušenje, ponos ali začudenje. Ne preskočite te faze. Če se takoj lotite rešitve, se vam bo vaša odločitev zdela nezasluzena

Kaj vključiti: Vašo iskrenost čustveni odziv. Ljudi, na katere mislite ali s katerimi ste se pogovarjali. Vprašanja, na katera nimate odgovorov. Vaš boj, da bi stvari spremenili, da bi nanje pogledali z drugačnega vidika.

*V Janjini zgodbi:
Razmišlja o svoji vnukinji. Sprašuje se
o prihodnosti. Ugotovi, da so tudi njeni
sosede zaskrbljeni.*

Faza 5 Zaključek: Iskanje poti naprej

Kje ste zdaj? Kaj ste storili ali za kaj ste se odločili? Kakšne so bile pozitivne posledice vaših novih dejanj? Do kakšnega osebnega zaključka, novih ugotovitev ali razmisleka ste prišli? To je vaš posreden nagovor bralcu. Niso potrebni visokoleteči cilji, ni vam treba rešiti podnebne krize.

Potrebujete majhen, iskren, človeški korak naprej: v dejanjih, razmislekih ali čustvih. Pričevanje o katastrofi lahko bralcu pokaže, da se je mogoče premakniti iz žalosti ali strahu v samozavest ali v točko, kjer lahko v situaciji vidite tudi nekaj dobrega, nekaj upanja; pa čeprav skromnega.

Kaj vključiti: Konkretno dejanje ali sprememba, pa naj bo še tako majhna. Po želji končna slika oz. dejanje, ki ostane bralcu v spominu.

Čemu se je treba izogniti: prisiljenemu optimizmu, črnemu obupu ali da zgodba »obvisi« brez pravega zaključka. Preveč olepševanja zgodbi spodkopava surovo iskrenost vsega kar ste povedali prej. Ne boste rešili podnebne krize, a pokažete lahko realno izvedljiv korak. Ni dobro bralca pustiti v brezupu; močna zgodba vedno pušča vsaj majhno možnost za akcijo, povezavo ali krepitev odpornosti. Izogibajte se tudi hitrim zaključkom zgodbe, še preden bi se dobro razvila. Dajte bralcu jasno izhodišče, zaključno misel ali tiho spoznanje, ki pa bo vaše osebno potovanje smiselno zaključilo.

*V Janjini zgodbi:
Sodi za zbiranje deževnice. Ponovna
zasaditev rastlin. Pogovori s sosedi.
Slivova torta, narejena z
ozaveščenim razmislekom.*

Povejte svojo podnebno zgodbo

Različne faze - povzetek

	faza	vprašanje	Janjina zgodba
	uvod ali zasnova	Kdo ste in kakšen je vaš svet/okolje oziroma vaš lik in njegov/njen svet?	71 let, Spodnja Šiška, že 40 let skrbi za svoj vrt
	stopnjevanje ali zaplet	Kaj se začne spreminjati, zakaj se zdi drugače? Ali, kaj se začne dogajati?	cvetenje v februarju – sicer lepo, a prezgodaj
	vrhunec ali preobrat	Kaj je vrhunec v tej zgodbi?	zmrzal pomori cvetove, tiho opažanje uničenja
	padajoče dogajanje ali razplet	Kaj čutite ali nadredite po tem?	žalost, razmišlja o vnukinji
	zaključek ali razsnova	Kakšen je zaključek zgodbe? Ali gre za vaš spremenjen način razmišljanja, čutenja ali delovanja? Majhen korak naprej?	deževnica, ponovno sajenje, pogovori s sosedi, slivova torta z drugačnim pristopom

Povejte svojo podnebno zgodbo

4. Naš okvir: Pristop "razmišljam, čutim, delam"

V tem projektu uporabljamo **pristop »razmišljam, čutim, delam«** kot kompas za pripovedovanje zgodb. Ne predstavljajo neko fiksno zaporedje, temveč tri dimenzije, ki skupaj tvorijo zgodbo:

Razmišljam: Kaj ste opazili ali si mislili?

Konkretno opažanje, dejstvo ali osebna refleksija. To je lahko nekaj, kar ste opazili v vašem okolju, ali neko spoznanje o vaših navadah, odločitvah ali odnosu do narave. Če svojo zgodbo utemeljite na nečem specifičnem in resničnem, vas bo bralec lažje razumel.

Čutim: Kaj ste začutili?

Čustvena dimenzija vaše zgodbe. Strah, žalost, jeza, začudenje, upanje, krivda, ljubezen, karkoli je vaša izkušnja prinesla. Ni vam treba čakati na "pravi trenutek" za čustva; lahko se pojavijo v zgodbi kjer koli: na začetku, na sredini ali celo v tem, kako razmišljate o stvareh zdaj.

Delam: Kaj ste storili?

Dimenzija akcije. To je lahko nekaj, kar ste storili kot odgovor na zaznano težavo, nekaj, kar ste spremenili v svojih navadah, ali nekaj, kar ste se preprosto odločili sprejeti ali gledati na to drugače. Trenutek »rok« ni nujno na koncu; na primer v zgodbi o čudežu narave je prav to lahko tisto, kar zgodbo usmeri naprej.

Povejte svojo podnebno zgodbo

5. Pravila in prepovedi

Naredi to:	Izogibajte se:
Predstavljajte si sebe ali nekoga drugega kot glavnega junaka. Recite »Opazil/a sem ...«, »Počutil/a sem se ...«, »Odločil/a sem se ...«	Izogibajte se posploševanju. Fraze kot »Vsi vedo...« ali »Ljudje bi morali...« ustvarja distanco.
Bodite specifični in lokalni., pripovedujte o vašem vrtru, vaši ulici, vaši reki.	Izogibajte se abstraktnim in globalnim okvirom. Taljenje ledenikov je resnično, vendar je daleč stran.
Pokažite iskrena čustva: strah, žalost, jezo, upanje, navdušenje ali začudenje.	Izogibajte se predavanju in pametovanju "kaj bi morali..." Povejte o svoji izkušnji, ne pa da drugi delajo narobe.
Ohranite pripovedni lok. Nekaj se spremeni, v svetu okoli vas in v vas samih.	Izogibajte se preširokemu kontekstu. Ni vam treba najprej razložiti celotne podnebne znanosti.
Zaključite z akcijo, dejanjem v "pravo" smer. Tudi najmanjše dejanje šteje.	Ne spravljajte ljudi v obup. Zgodba brez rešitve ali izhodne točke lahko nekatere še bolj paralizira.
Pišite, kot bi govorili. Narečje in osebne posebnosti so dobrodošli.	Če govorimo samo o številkah, npr. koliko CO ₂ moramo zmanjšati, in o ciljih, ki jih moramo doseči, lahko ljudi prej odvrnemo, kot pa spodbudimo k sodelovanju.

Povejte svojo podnebno zgodbo

6. Dva primera: kaj deluje in kaj ne

Čemu se je treba izogibati

„Moje ime je Janja. Stara sem 71 let in živim v Spodnji Šiški. Imam vrt s sadnim drevjem in zelenjavo. Pred dvema letoma je moja sliva prezgodaj zacvetela, nato pa je bila pozeba. Cvetovi so oveneli in tisto poletje ni bilo sliv. Zaradi podnebnih sprememb se to dogaja vse pogosteje. Nisem bila zadovoljna s tem. Zdaj sem začela zbirati deževnico in nekaj rastlin sem ponovno posadila. Mislím, da je pomembno, da ljudje bolj pozorno spremljajo naravo in nekaj storijo glede podnebnih sprememb.“

Zakaj to ne deluje: Johanna je tam, vendar je ne moremo čutiti. Omenjena je zmrzal, vendar je ne doživimo. Ni trenutka, ki bi pristal, ni tišine na vrtu, ni vnukinje, ni žalosti. Resolucija se zdi bolj kot seznam opravil kot človeška odločitev. In zadnji stavek povsem izstopi iz zgodbe in začne pridigati. Vse sestavine so prisotne. Zgodba ni.

Zgodba, ki deluje

»Ime mi je Janja. Stara sem 71 let in vse življenje živim v isti ulici v Spodnji Šiški. Vrtnarim že štirideset let; na malem vrtu ob hiši sadim sadna drevesa, zelenjavo, zelišča. Od nekdanj je to moja najbolj z naravo povezana dejavnost.

Pred dvema letoma, konec marca, je bila moja sliva že polna cvetov. Spomnim se, kako sem stala pod njo in razmišljala: to je sicer lepo, a prezgodaj. In res: tri tedne kasneje je ponoči prišla huda pozeba. Do jutra je vsak cvet porjavel in odmrl. V tišini sem hodila po vrtu in žalovala za slivami, ki jih tisto poletje ni bilo. Morda se to drugim ne zdi pomembno, a mene je močno prizadelo.

Razmišljala sem o svoji takrat šestletni vnukinji, ki ima rada mojo slivovo pito. Spraševala sem se, kolikokrat se bo to še ponovilo: predčasno cvetenje in potem pozeba. Ali bo odslej vedno tako? In če se bo tako nadaljevalo, koliko stvari je še, ki jih moja vnukinja nikoli ne bo spoznala ali doživela?

Nisem našla odgovora na ta vprašanja, a začela sem ravnati drugače. Začela sem zbirati deževnico v velikih sodih. Del vrta sem zasadila s starejšimi, bolj odpornimi sortami. O tem sem se začela pogovarjati s sosedi. Presenetilo me je, da je večina te spremembe prav tako opazila, a do takrat se o tem sploh nismo pogovarjali.

Še vedno rada pečem slivovo pito. A zdaj jo pripravljam drugače, predvsem z večjim zavedanjem o zahtevni poti od drevesa do pite. Nič ni samo po sebi umevno«.

Zakaj to deluje: Johanna je konkretna, prisotna in iskrena. Lahko si predstavljamo njen vrt. Občutimo zmrzal. Njena žalost je tiha in resnična. Njena resolucija je skromna in pristna. To počnejo dobre zgodbe.

Povejte svojo podnebno zgodbo

7. Vaša zgodba: po korakih

Ta razdelek je razdeljen na dva dela: **del A** vam pomaga najti in pripraviti zgodbo, **del B** pa vam pomaga, da jo napišete kot celoto. Ni pravih ali napačnih odgovorov.

Zadajte si cilj približno **200 - 300 besed**, kar je približno toliko, kot lahko na glas preberete v dveh minutah. Če svojo zgodbo raje poveste kot jo zapišete, preprosto uporabite ta vprašanja kot govorjeno vodilo.

DEL A – Priprava (Vaša zgodba v petih fazah)

Naslednje faze naredite po zaporedju. Zadostujejo kratki zapiski, to je vaša podlaga oz. usmeritev, ne končno besedilo.

1. faza

Uvod: Priprava prizora

Uvod: Kdo ste in kakšen je vaš svet?

Vsaka zgodba se začne s predstavitvijo »sveta« protagonist. Predstavite sebe in vaš svet ali vašega protagonista in njegov svet. Bolj ko ste konkretni, bolj pozorno vam bo vaš bralec sledil in se počutil »domače«, še preden se zgodba razplete.

Vprašanja za pomoč:

- Če pišete zgodbo z vidika **pričevalca**: Kakšen je vaš odnos do določenega kraja, pokrajine ali letnega časa? Kaj ste opazovali skozi leta ali desetletja in kaj vam je ta odnos pomenil?
- Če pišete zgodbo o **reševanju problemov**: Kdo ste v vsakdanjem življenju in kakšno je bilo vaše izhodišče, preden so se stvari spremenile? Kakšne so bile vaše rutine, navade ali okolje?
- Če pišete zgodbo o **prelomni točki**: Kje živite in kako je videti vaše vsakdanje življenje? Kakšno je ozadje, svet, ki je obstajal pred trenutkom, ki je spremenil stvari?
- Če pišete zgodbo **vizinoarja**: Kdo ste in kaj poganja vašo domišljijo? Iz katerega okolja izhajate in kaj se vam zdi mogoče izvesti, česar drugi morda še ne vidijo?
- Če pišete o **nekom drugem** ali **izmišljenih likih**: Kdo so? Kaj moramo vedeti o njih, preden se zgodba začne, kateri kraj, navada ali odnos opredeljuje njihov svet?

Povejte svojo podnebno zgodbo

2. faza

Stopnjevanje:
Napetost se
stopnjuje

Stopnjevanje: Kaj se začne zdeti spreminjati, dogajati?

Nekaj se spremeni, hitro ali postopoma, v svetu okoli vas ali v vas. Ni nujno, da gre za krizo ali katastrofo. Lahko je nekaj majhnega, kar vam ne gre iz glave.

Vprašanja za pomoč:

- Če pišete z vidika **pričevalca**: Kaj ste najprej opazili, kar se vam je zdelo nenavadno ali drugačno od tega, kako so bile stvari nekoč? Je bil to postopen premik ali trenutek, ko je nekaj znanega nenadoma izgledalo narobe?
- Če pišete zgodbo o **reševanju problemov**: Kakšna je bila situacija, zaradi katere ste spoznali, da se mora nekaj spremeniti, v vaših navadah, okolju ali vsakdanjem življenju? Od kdaj tega problema ni mogoče prezreti?
- Če pišete zgodbo o **prelomni točki**: Ali se je zgodil kakšen trenutek, ko vas je začelo skrbeti, sprva tiho in počasi, nato pa je skrb rasla in rasla in vse težje jo je bilo odriniti? Ste prebrali kaj, srečali nekoga ali bili priča nečemu, kar je v vas zasejalo seme spremembe?
- Če pišete zgodbo z vidika **vizionarja**: Kaj vas je spodbudilo, da ste si stvari začeli predstavljati drugače? Kaj se zdi mogoče, česar drugi še niso videli, in kdaj se je ta občutek prvič pojavil?
- Če pišete o **nekom drugem** ali **izmišljenem liku**: Kakšna napetost se začne krepiti v njihovem svetu? Kaj opazijo, čutijo ali s čim se srečajo, kar sproži zgodbo?

Povejte svojo podnebno zgodbo

Vrhunec: Kakšen je vrhunec zgodbe?

Opišite najpomembnejši trenutek vaše izkušnje. Kako je to izgledalo, kako ste ga doživeli? Poskusite opisati s svojimi besedami.

Vprašanja za pomoč:

- Če pišete zgodbo **pričevalca**: Kateri je tisti prizor ali trenutek, ki najmočneje opiše spremembo, nekaj, kar ste videli, se dotaknili ali drugače zaznali, kar se vas je dotaknilo in se je v vas zgodil nek premik?
- Če pišete zgodbo o **reševanju problemov**: Katera je bila prelomna točka, zaradi katere vam je prišel proble do živega? Kdaj ste si rekli: "Nekaj se mora zdaj spremeniti!"?
- Če pišete zgodbo o **prelomni točki**: Katerega dne, pogovora ali prizora ne morete pozabiti? Kaj točno ste v tistem trenutku videli, slišali ali začutili?
- Če pišete **zgodbo vizionarja**: Kateri je najbolj živ, konkreten trenutek v prihodnosti, ki si ga predstavljate? Kako je videti, kdo je tam, kaj se je spremenilo?
- Če pišete o **nekom drugem** ali **izmišljenem liku**: Kateri trenutek opredeljuje njihovo izkušnjo, tisto, katero bi moral začutiti tudi bralec?

Povejte svojo podnebno zgodbo

Faza 4 Padajoče dogajanje: Notranji odziv

Padajoče dogajanje: Kaj ste čutili ali storili po tem?

Po vrhuncu se nekaj premakne, v vas ali v vašem okolju; v tej fazi se zgodi čustvena obdelava. Ni nujno, da je dramatična. Lahko je tiha.

Vprašanja za pomoč:

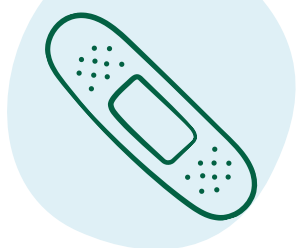
- Če pišete zgodbo **pričevalca**: Kakšen je bil občutek, ko ste sedeli ob tem, kar ste videli ali se spomnili? Se je pojavila žalost, začudenje ali tih občutek izgube? Na koga ste pomislili?
- Če pišete zgodbo o **reševanju problemov**: S katerimi notranjimi ali zunanji ovirami ste se soočili, ko ste se poskušali spremeniti ali prilagoditi? Je bilo težko prekiniti stare navade? Ste se soočili s skepticizmom drugih?
- Če pišete zgodbo o **prelomni točki**: Kaj se je v vas premaknilo po trenutku spoznanja? Se je pojavil strah, jeza ali nepričakovano upanje? Ste izkušnjo delili z nekom in kaj se je zgodilo, ko ste jo delili?
- Če pišete zgodbo **vizionarja**: Kakšna vprašanja, dvomi ali navdušenja so se pojavila ob vaši viziji? Kaj ste čutili, ko ste jo poskušali razložiti drugim?
- Če pišete o **nekom drugem** ali **izmišljenem liku**: Kaj vaš lik čuti ali počne po dogodku? S katerimi vprašanji se sooča in na kaj težko najde odgovor?

Povejte svojo podnebno zgodbo

Faza 5

Zaključek:

Iskanje poti naprej

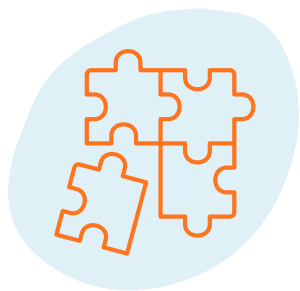
Zaključek: Kakšen je zaključek zgodbe? Gre morda za spremembo v vašem načinu razmišljanja, čutenja, delovanja?

Kje ste zdaj, v svojih mislih, čustvih ali dejanjih? Vaša odločitev ni nujno rešitev, če iskrena mora biti.

Vprašanja za pomoč:

- Če pišete zgodbo **pričevalca**: Ali obstaja kaj, kar želite ohraniti v spominu ali posredovati drugim, še preden izgine? Kaj bi želeli, da mlajši vedo o tem, kar ste doživeli?
- Če pišete zgodbo o **reševanju problemov**: Kaj se je spremenilo v vašem vsakdanjem življenju, vaših navadah ali vašem odnosu do okolice? Kateri je bil ta prvi majhen korak in kam vas je pripeljal?
- Če pišete zgodbo o **prelomni točki**: Ste prišli do novih spoznanj, razmisleka ali podobe, ki vam ostanejo v spominu, tudi če na njih nimate jasnega odgovora? Kaj nosite s seboj zdaj, česar prej niste?
- Če pišete zgodbo **vizionarja**: Kakšna se vam zdi prihodnost, ki si jo predstavljate? Zakaj si je vredno prizadevati zanjo in kaj bi se moralo spremeniti, da bi jo dosegli?
- Če pišete o **nekom drugem** ali **izmišljenem liku**: Kje se vaš lik znajde na koncu? Kaj se je naučil, odločil ali tiho sprejel in kaj pusti bralcu v spominu?

Povejte svojo podnebno zgodbo

DEL B

Zdaj pa vse skupaj zapišite s svojimi besedami.

Za orientacijo uporabite zapiske s prejšnjih strani, vendar pišite prosto, po navdihu.

Obseg besedila naj bo približno 200 - 300 besed.

[illegible]

Povejte svojo podnebno zgodbo

KAKO NALOŽITI SVOJO ZGODBO NA ZEMLJEVID PODNEBNIH ZGODB

1. Napišite svojo zgodbo

S pomočjo danih smernic oblikujte zgodbo, ki jo želite deliti s svetom.

2. Pretvorite svojo zgodbo v digitalno obliko

Svojo zgodbo lahko oddate v eni od naslednjih oblik:

- PDF dokument (+ vaša fotografija - neobvezno), če ste zgodbo napisali v besedilni obliki.
- Zvočni posnetek (+ vaša fotografija - neobvezno), če želite svojo zgodbo povedati z glasom.
- Video posnetek, če želite svojo zgodbo predstaviti prek videa.

Izberite format, ki vam najbolj ustreza. Najpomembneje je, da vaša zgodba jasno posreduje vašo izkušnjo in sporočilo.

3. Pošljite nam svojo zgodbo

Prosimo, pošljite digitalno različico svoje zgodbe na ustrezen e-poštni naslov: zenja.logar@iat.si

Ko bomo pregledali vašo zgodbo, jo bomo objavili na Zemljevidu podnebnih zgodb in postala bo del skupne zbirke lokalnih zgodb, izkušenj in spominov, povezanih s podnebnimi spremembami.

Pomembno

Za zagotovitev doslednosti, berljivosti in splošne kakovosti vsebine, prikazane na zemljevidu, si ekipa projekta 3H pridržuje pravico do manjših jezikovnih in tehničnih popravkov poslanih besedil/gradiv. Te spremembe ne bodo spremenile pomena, sporočila ali avtentičnosti vaše zgodbe.

Raziščite Zemljevid podnebnih zgodb v okviru projekta 3H!

Povejte svojo podnebno zgodbo

DEL C – Praktične podrobnosti

Vaše ime ali vzdevek: _____

Vaša starost: _____

Vaša lokacija (mesto/regija): _____

En stavek o sebi (neobvezno): _____

O vaši zgodbi

Ali je to:

- ☐ vaša osebna zgodba
- ☐ zgodba iz resničnega življenja nekoga drugega
- ☐ izmišljena zgodba

Spada v kategorijo:

- ☐ pričevalec
- ☐ reševalec problemov
- ☐ prelomna točka
- ☐ vizionar

Naslov zgodbe: _____

Soglasje za objavo

Soglašam z uporabo moje zgodbe v Knjigi podnebnih zgodb in sorodnih projektnih gradivih:

- ☐ z mojim imenom in priimkom
- ☐ samo z imenom
- ☐ anonimno / pod psevdonimom: _____

Povejte svojo podnebno zgodbo

Uredniško soglasje

Cenimo vsako zgodbo, ki jo bomo objavili v Knjigi podnebnih zgodb. Čeprav morda v končno publikacijo ne bomo mogli vključiti vseh prispevkov, bo uredniška ekipa vsako zgodbo skrbno prebrala in preučila. Naš cilj je zagotoviti, da končna zbirka odraža vso raznolikost glasov in izkušenj, ki dajejo temu projektu pomen.

Za zagotovitev berljivosti in pripovednega toka so lahko zgodbe v Knjigi podnebnih zgodb nekoliko urejene.

Prosimo, označite, s čim se strinjate:

- ☐ Mojo zgodbo lahko nekoliko uredimo glede slovnice, črkovanja in berljivosti, ne da bi spremenili njen pomen ali slog.
- ☐ Moja zgodba bo morda uredniško preoblikovana, da se izboljša njen pripovedni tok, vsebina in pomen pa bosta ostala popolnoma nedotaknjena.
- ☐ Želim, da bo moja zgodba objavljena točno tako, kot sem jo napisal/a, brez kakršnih koli sprememb.

V vseh primerih vas bomo pred kakršnimi koli spremembami kontaktirali in imeli boste možnost pregledati končno različico.

Podpis (neobvezno): _____

Datum: _____

Projektni partnerji:

Udruga Eko Brezna, Hrvaška (vodilni partner)
Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in
medgeneracijsko sožitje, Slovenija
Association M3-MCube, Francija
Wisamar Bildungsgesellschaft gemeinnützige GmbH,
Nemčija

Spletna stran projekta:

www.headhandsheart.eu

Številka projekta:

2025-1-HR01-KA220-ADU-000351486

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are, however, those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or Agency for Mobility and EU Programmes (AMEUP). Neither the European Union nor AMEUP can be held responsible for them.